

N:o 53.

Ank. till Riksd. kansli den 28 mars 1898, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående jordafsöndring från förra majorsbostället 6 mantal Gudhem n:is 1—9 i Gudhems socken och Gudhems härad af Skaraborgs län för utvidgning af Gudhems församlings kyrkogård.

(I. A.)

Under återopande af bilagdt utdrag af protokoll öfver ecklesiastik-ärenden för den 22 januari innevarande år har Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition (n:o 61) föreslagit Riksdagen medgifva, att från det till förra majorsbostället 6 mantal Gudhem n:is 1—9 hörande hemmanet 2 mantal Gudhem n:o 1 Borregården i Gudhems socken och Gudhems härad af Skaraborgs län måtte till Gudhems församling för utvidgning af dess kyrkogård för alltid upplåtas ett å en af vice kommissionslandtmätaren B. E. Engdahl år 1897 upprättad karta utmärkt område af 37 ar 95 qvadratmeter mot en köpeskillning af 190 kronor 95 öre, med rättighet för församlingen att tillträda området den 14 mars 1899 eller dessförinnan, om öfverenskommelse derom kunde mellan församlingen och boställets nuvarande arrendator träffas, samt under vilkor, att församlingen dels å tillträdesdagen till länets ränteri inlevererade köpeskillingen, dels ock i afseende på å området möjligen befintliga fornlemningar iakttog de föreskrifter, som Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt meddela, samt

att den inflytande köpeskillingen måtte användas på enahanda sätt,

som vore bestämdt i fråga om köpeskillingar för de hemman och lägenheter, hvilkas försäljning egde rum jemlikt kongl. brefvet den 29 maj 1874.

Af omförmälda statsrådsprotokoll inhemtas, att Gudhems församling i Skaraborgs län, i enlighet med å kyrkostämman den 27 april 1897 fattadt beslut, hos Kongl. Maj:t anhållit, att för utvidgning af församlingens kyrkogård måtte varda från kronodomänen Gudhem för alltid och mot en köpeskillning, som erlades en gång för alla, afsöndradt ett å en af vice kommissionslandtmätaren B. E. Engdahl år 1897 upprättad karta affattadt och beskrifvet jordområde om 37 ar 95 qvadratmeter, deraf 30 ar 60 qvadratmeter åker och 7 ar 35 qvadratmeter impedimenter; och hade vid ansökningen bilagts utom nyssnämnda karta *dels* protokoll, hållet vid en den 19 augusti 1897 af vederbörande häradshöfding, med biträde af två nämndemän, verkställd besigtning och värdering af nyssnämnda jordområde, enligt hvilket protokoll — deruti funnes intaget ett af provinsialläkaren O. Selling afgifvet intyg, att vid undersökning af det till kyrkogårdens utvidgning afsedda området markens beskaffenhet befunnits tjenlig och läget sådant, att derifrån rinnande vatten ej kunde förorena källor eller brunnar för de långt ifrån belägna, närmaste gårdarne, och att han på grund häraf ansåge området lämpligt att användas till kyrkogårdens utvidgande — den engradiga jorden värderats till 600 och den öfriga delen af området till 100 kronor för hektar, *dels ock* en skriftlig förklaring af J. Stenbeck, i egenskap af arrendator utaf förra majorsbostället Gudhem, att från hans sida intet hinder mötte för verkställighet af församlingens beslut om den ifrågasatta afsöndringen till välbehöflig utvidgning af kyrkogården, dock att den årliga räntan å lösesumman för jorden borde tillfalla Stenbeck under hans återstående arrendetid.

I ärendet hade, efter remisser, yttranden afgifvits af *Kongl. Maj:ts befallningshafvande* i länet, som meddelat, att enligt vunnen upplysning ifrågavarande jordvidd tillhörde det i kronodomänen Gudhem ingående hemmanet Gudhem Borregården n:o 1 om 2 mantal, och att det af vederbörande domare med nämnd för åkerjorden föreslagna värde vore det samma, som vid sista arrendeuppskattningen af domänintendent med biträden åsatts första gradens jord med beräknad nettoafkastning af 24 kronor för hektar, äfvensom hemstält, att, då genom den sökta upplåtelsen skulle främjas ett allmännyttigt ändamål, som eljest icke kunde, med den nuvarande begravningsplatsens bibehållande såsom sådan, tillgodoses, samt vederbörande arrendator ej haft något att erinra mot bifall till ansökningen, ifrågavarande område måtte för alltid upplåtas åt Gudhems församling mot köpeskillning, utgörande för åkerjorden 183

kronor 60 öre och för den öfriga marken 7 kronor 35 öre eller tillsammans 190 kronor 95 öre samt jemt motsvarande den af sakkunnige beräknade afkastningen af 24 kronor för hektar åkerjord och en behållen inkomst af 4 kronor för hektar impedimentjord, kapitaliserade jemlikt cirkuläret den 6 december 1878, dock efter 4 procent, hvarjemte Kongl. Maj:ts befallningshafvande, för den händelse ansökningen vunno afseende, föreslagit, bland annat, att jorden i fråga skulle få tillträdas, så snart köpesumman blifvit erlagd, och församlingen tillförbindas att med hänsyn till de å jordområdet befintliga fornlemningar noggrant iakttaga, hvad genom kongl. brefvet den 20 sistlidne juli föreskrifvits beträffande nuvarande begravningsplatsen;

af *domänstyrelsen*, som dels upplyst, att den kronodomän, som i ansökningen afsåges, utgjordes af indragna majorsbostället 6 mantal Gudhem n:is 1—9, deraf n:o 1, innehållande 2 mantal, benämndes Borregården med underlydande $\frac{1}{2}$ mantal Holmäng n:o 1 Hulegård, samt att bostället blifvit genom domänstyrelsens kontrakt den 1 juli 1892 utarrenderadt till ofvannämnde Stenbeck under 20 år från den 14 mars 1894 mot årligt arrende af 8,900 kronor, dels ock, med afseende å hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande anført och då området i fråga, hvilket, efter hvad af handlingarne i ärendet framginge, vore beläget på långt afstånd från boställets åbyggnader, borde utan men för bostället kunna derifrån skiljas, hemställt, att området måtte såsom afsöndring från 2 mantal Gudhem n:o 1 Borregården till Gudhems församling för alltid upplåtas mot den af Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna köpeskillning 190 kronor 95 öre och under det af samma myndighet ifrågasatta vilkor rörande å området möjligen befintliga fornlemningar samt med rätt för församlingen att tillträda området den 14 mars 1899, då köpeskillingen borde till landtränteriet inbetalas, börande arrendatorn från den dag, området sålunda af församlingen öfvertoges, njuta afdrag å hvar och en af de derefter förfallande arrendeafgifterna med ett belopp motsvarande 4 procent å den för afsöndringen bestämda köpeskillingen; och hade domänstyrelsen ansett, att derjemte särskildt förklarande borde meddelas, att från kronans sida icke mötte hinder för församlingen att före den för tillträdet bestämda dag taga området i besittning, i fall öfverenskommelse derom kunde af församlingen med arrendatorn träffas; samt

af *medicinalstyrelsen*, som, då enligt provinsialläkaren Sellings ofvannämnda intyg marken vore tjenlig till begravningsplats samt läget sådant, att olägenhet i sanitärt hänseende för närmaste trakten ej behöfde befaras, tillstyrkt bifall till ansökningen.

Statsutskottet, till hvars förberedande behandling denna proposition blifvit hänvisad, har emot densamma icke haft något att erinra, hvadan utskottet hemställer,

att hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 28 mars 1898.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.